

Χωρικός προανατολισμός

Προσχολική ηλικία

Η συγγραφική ομάδα του my-book.gr

Περιεχόμενα

Θεωρητικό υπόβαθρο.....	4
Λαβύρινθοι.....	8
Οριοθετημένες διαδρομές.....	13
Χάρτης διαδρομών.....	18
Κινητικά παιχνίδια.....	23
Παιχνίδι με στεφάνια.....	23
Παιχνίδι με κορίνες.....	24
Παιχνίδι με μπάλες.....	25
Κινούμαι στον χώρο.....	26
Κατανόηση χωρικών εννοιών.....	27
Πάνω-κάτω.....	27
Μέσα-έξω.....	35
Μπροστά-πίσω.....	43
Κοντά-μακριά-δίπλα.....	51
Δεξιά-αριστερά-ανάμεσα.....	60
Κοντά, μακριά, δίπλα, απέναντι, πίσω, μπροστά.....	70
Εργάζομαι στον χώρο.....	71
Συνολικές δραστηριότητες.....	75
Ζωγράφισε.....	95
Ακούω και τοποθετώ αντικείμενα.....	99
Ομαδοσυνεργατικά παιχνίδια.....	101
Κίνηση στον χώρο.....	101
Φιδάκι.....	103
Παζλ χώρου.....	104
Βιωματικές Δραστηριότητες.....	107

Θεωρητικό υπόβαθρο

Ανάπτυξη Μαθηματικής Έννοιας:

Καλλιεργείται η μαθηματική έννοια του χώρου και της διαδρομής.

Ως χώρος ορίζεται το περιβάλλον που είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με την ιδέα της απόστασης σε τρεις διαστάσεις (Τζεκάκη, 1998).

Η διαδρομή δεν αποτελεί την απομνημόνευση μίας προσχεδιασμένης πορείας, αλλά την ικανότητα να ανακαλεί κάποιος τα βήματα με τα οποία φτάνει από ένα σημείο σε ένα άλλο με βάση κάποια στοιχεία ή σημεία αναφοράς που βρίσκονται στον περιβάλλοντα χώρο, τα οποία επηρεάζουν τη σειρά των παραπάνω βημάτων (Τζεκάκη, 1998).

Η σημασία, αρχικά, της έννοιας του χώρου είναι ιδιαίτερα σημαντική, αφού η κατανόησή της επηρεάζει την ενασχόληση των μικρών παιδιών με τα μαθηματικά. Πολλές έρευνες απέδειξαν ότι η επίδοση των μικρών μαθητών στα μαθηματικά ήταν καλύτερη από αυτή των μαθητών που δεν είχαν εξοικειωθεί αρκετά με τη μαθηματική έννοια του χώρου. Ακόμη, ο χώρος τις πιο πολλές φορές θεωρείται κάτι το αντικειμενικό που «προηγείται της ανθρώπινης εμπειρίας» και είναι χρήσιμο να γνωρίζουμε (Καφούση, 2012). Για να επιτευχθεί αυτό, λοιπόν, πρέπει να οξυνθούν οι ικανότητες των παιδιών σχετικά με την αντίληψη του χώρου, πράγμα το οποίο αποτελεί και τον λόγο δημιουργίας αυτής της διδασκαλίας.

Σύμφωνα με τον Piaget τα παιδιά, για να αναγνωρίσουν τα αντικείμενα που βρίσκονται στον χώρο, εστιάζουν, αρχικά, στα εξωτερικά τους χαρακτηριστικά, ενώ στη συνέχεια εστιάζουν στα ευκλείδεια (Piaget, 1978). Κατά το πρώτο στάδιο, το βρέφος ανακαλύπτει τη σχέση του σώματός του με τον χώρο στον οποίο αναπτύσσεται. Έπειτα, στο δεύτερο στάδιο το παιδί αρχίζει να πειραματίζεται με τα αντικείμενα και να τα περιεργάζεται. Σύμφωνα με τον Piaget πάντα, σε αυτό το στάδιο τα παιδιά αρχικά εστιάζουν στα μορφικά χαρακτηριστικά (τοπολογικές και προβολικές σχέσεις). Στη συνέχεια, και μόνο αν ανέπτυξαν τα παραπάνω χαρακτηριστικά, διακρίνουν και τις μετρικές και ευκλείδειες σχέσεις (αποστάσεις, μεγέθη, αναλογίες κ.ά.). Στο τρίτο και τελευταίο στάδιο, ο Piaget υποστηρίζει ότι το παιδί εγκαταλείπει την υποκειμενική άποψη που έχει για τον κόσμο (εγωκεντρισμός) και προσεγγίζει αντικειμενικά τον χώρο λαμβάνοντας υπόψη και τις οπτικές των άλλων.

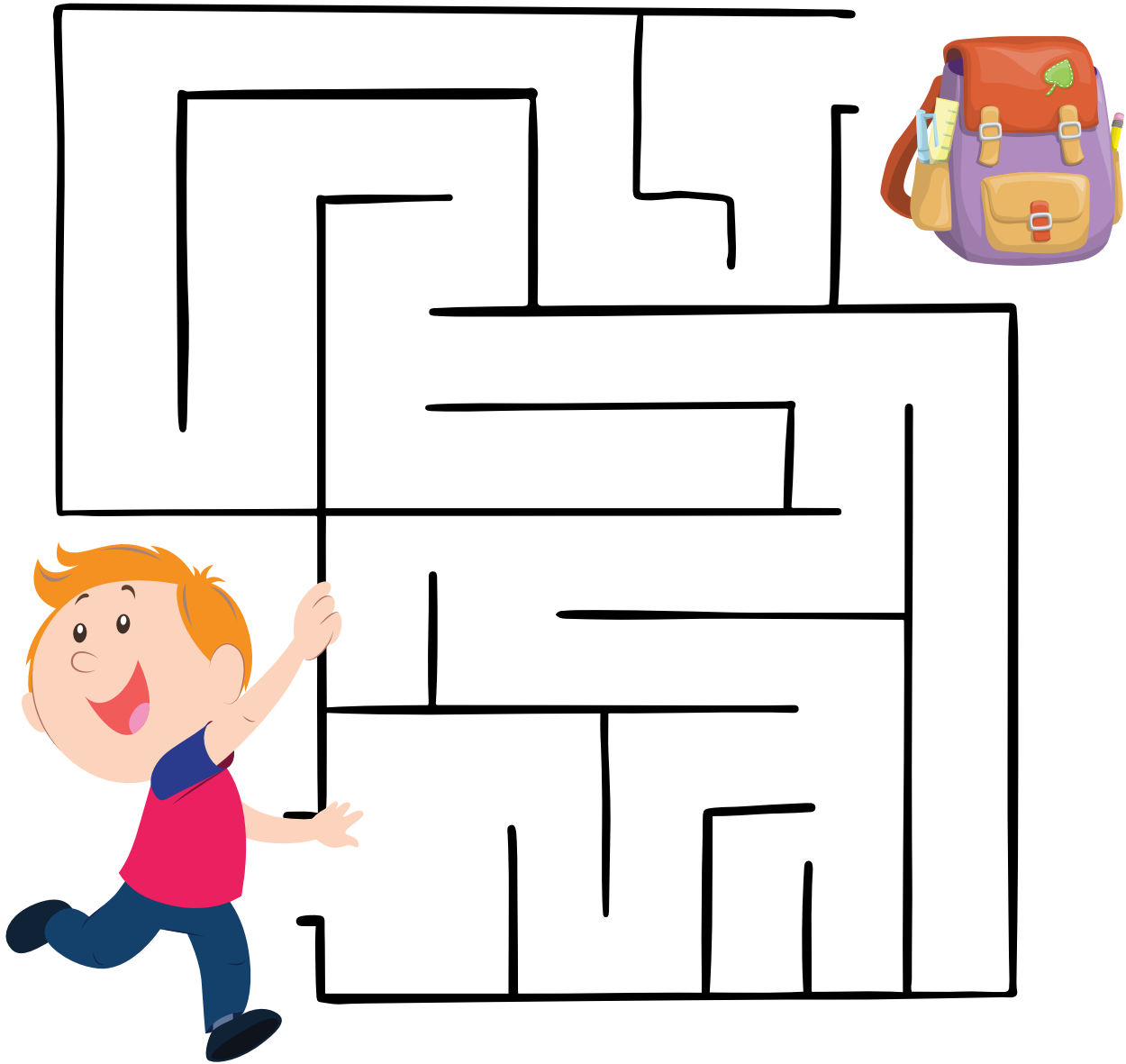
Λαβύρινθοι

Επισήμανση: Ακολούθησε τη διαδρομή στους λαβυρίνθους για να φτάσεις εκεί που πρέπει.

Βήματα:

- 1) Πρώτα, με τα δάχτυλά σου.
- 2) Έπειτα, με χρήση αντικειμένων.
- 3) Τέλος, επιλέγεις τη γραφική ύλη για να κάνεις τον λαβύρινθο.

Μοντελοποίηση

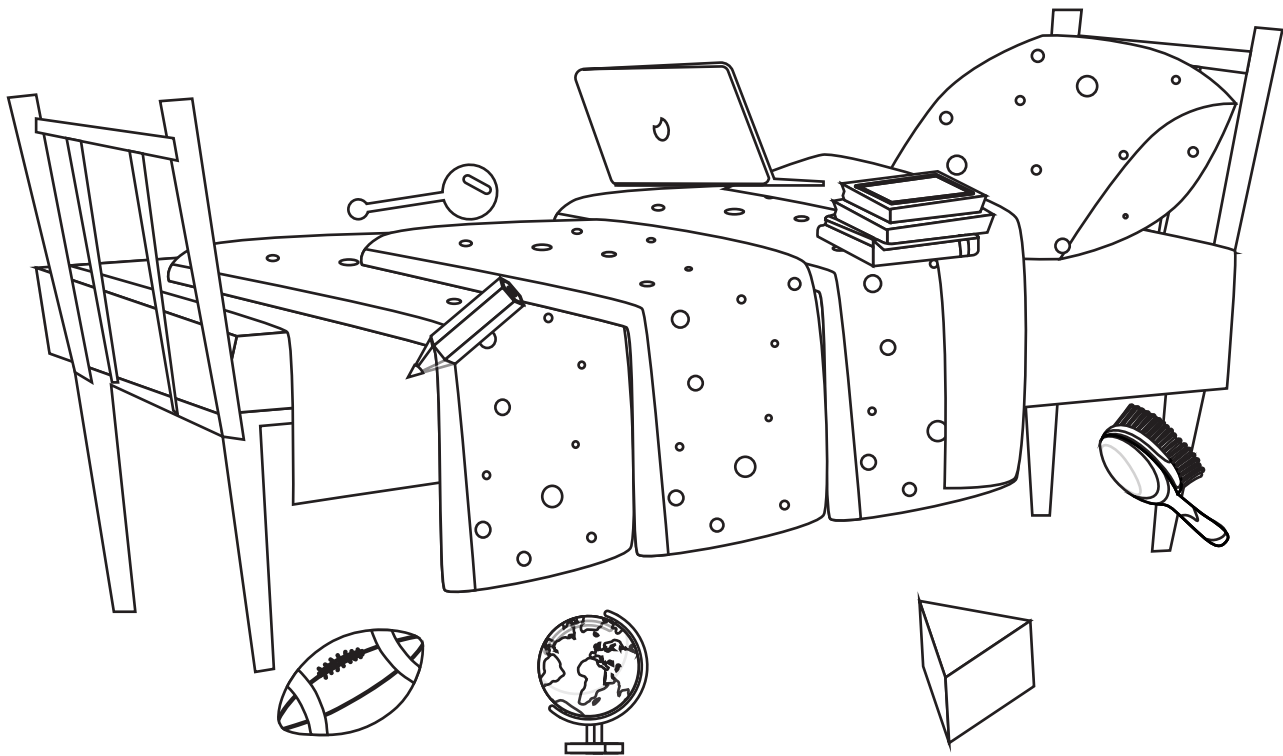
Κατανόηση χωρικών εννοιών

Πάνω-κάτω

Μοντελοποίηση

Επισημάνση: Ζωγράφισε όσα αντικείμενα βρίσκονται πάνω στο κρεβάτι.

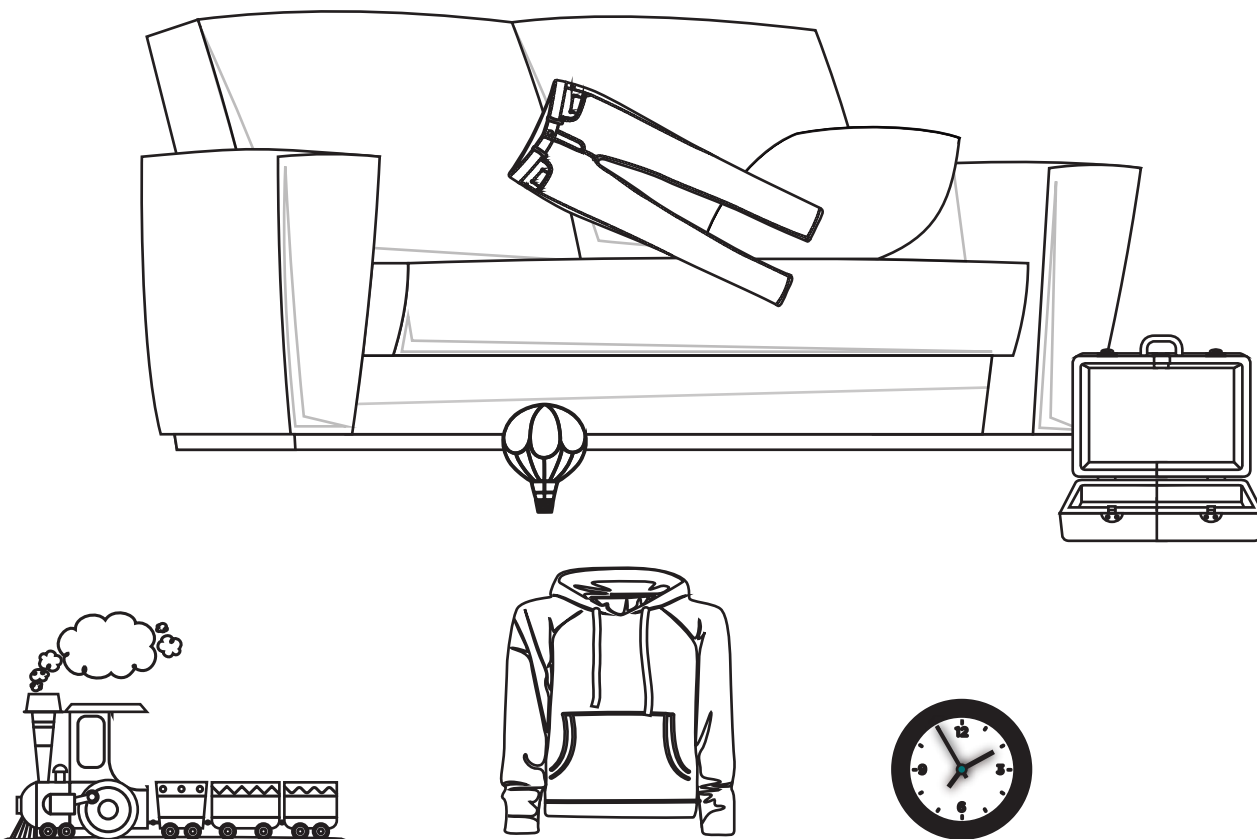

Επισήμανση: Ζωγράφισε όσα αντικείμενα βρίσκονται έξω από τον κάδο.

Επισημάνση: Ζωγράφισε όσα αντικείμενα βρίσκονται μακριά από τον καναπέ.

Κοντά, μακριά, δίπλα, απέναντι, πίσω, μπροστά

Μοντελοποίηση

- Πού είναι το σπίτι σου;
- Το σπίτι μου είναι κοντά στο θέατρο.

- Πού είναι το σπίτι σου;
- Το σπίτι μου είναι μακριά από το κέντρο της πόλης.

- Πού είναι το σπίτι σου;
- Το σπίτι μου είναι δίπλα στο λούνα παρκ.

- Πού είναι το σπίτι σου;
- Το σπίτι μου είναι απέναντι από το πάρκο.

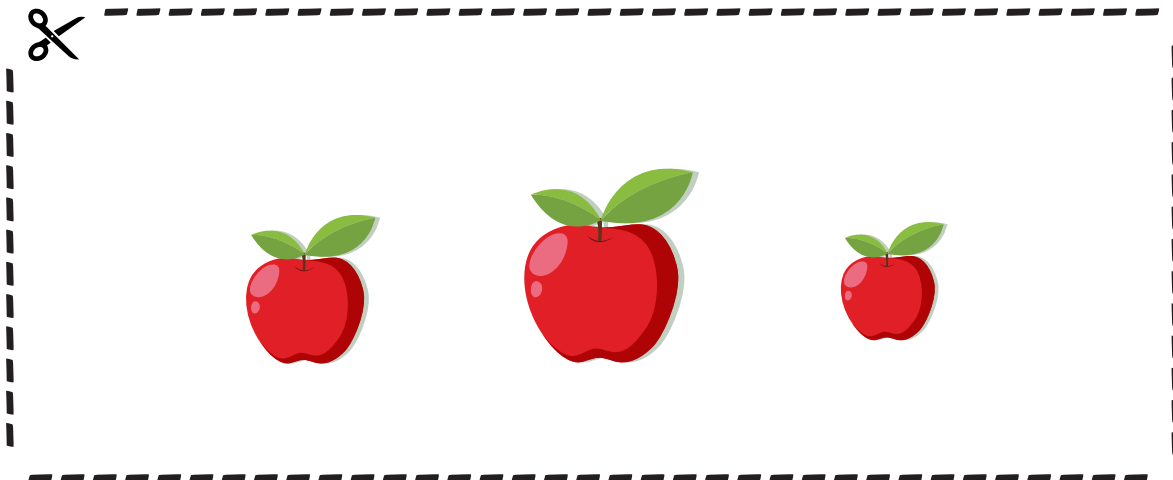
- Πού είναι το σπίτι σου;
- Το σπίτι μου είναι πίσω από το Πανεπιστήμιο.

- Πού είναι το σπίτι σου;
- Το σπίτι μου είναι μπροστά στο σούπερ μάρκετ.

Επισήμανση: Διατύπωσε ερωτήσεις και απαντήσεις.

Κοντά σε 	Μακριά από
Δίπλα σε 	Απέναντι από
Πίσω από 	Μπροστά σε

Επισήμανση: Να βάλεις το μεγάλο μήλο **κάτω από το δέντρο**, το μικρό **μακριά από το δέντρο** και αυτό που δεν είναι ούτε μεγάλο ούτε μικρό **πάνω στο δέντρο**.

Επισημανση: Διαβάζεις το σημείωμα και συμπληρώνεις την εικόνα με τον αριθμό που βρίσκεται πάνω αριστερά από καθεμία λέξη. Για βοήθεια, να γνωρίζεις ότι: γ. 0 (0 = σπίτι).

Πέτρο,

Το 0 σπίτι είναι κοντά στο 1 λιμάνι.

Δεξιά από το σπίτι είναι μία καφετέρια.

Μπροστά από την 2 καφετέρια είναι το 3 πάρκο.

Αριστερά από το πάρκο είναι ο 4 κινηματογράφος.

Η 5 στάση είναι δεξιά από την καφετέρια.

Το 6 μουσείο είναι πολύ κοντά, αριστερά από το σπίτι.

Καλημέρα.

Νίκος

Χρονικός προανατολισμός

Χρονικές Έννοιες
Πριν-Τώρα - Μετά
Πρωί - Μεσημέρι-Βράδυ
Ημέρες
Μήνες
Εποχές

Βιωματικά Παιχνίδια

Η συγγραφική
ομάδα του
my-book.gr

Περιεχόμενα

Θεωρητικό υπόβαθρο.....	4
Πρώτα – μετά.....	11
Πρωί – μεσημέρι – βράδυ.....	21
Μέρα – νύχτα.....	26
Η διαδοχή των ημερών της εβδομάδας.....	29
Η διαδοχή των εποχών.....	42
Η διαδοχή των μηνών.....	57
Συμπερασμοί χρόνου.....	65
Βιωματικά παιχνίδια.....	68
Οι εποχές και οι μήνες.....	68
Τροχός με τις μέρες της εβδομάδας.....	69
Τροχός με τις εποχές.....	70
Τα βαγόνια των μηνών.....	71
Κολάζ εποχών.....	72
Καθημερινές ασχολίες.....	73

Θεωρητικό υπόβαθρο

Η αντίληψη, η μνήμη, η προσοχή, η σκέψη, ο συλλογισμός και άλλες νοητικές ικανότητες διαδραματίζουν πρωταρχικό ρόλο στη διαδικασία της επεξεργασίας των γνωστικών πληροφοριών και ως ένα σημαντικό βαθμό καθορίζουν το είδος, την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα των γνωστικών λειτουργιών του παιδιού. Συνεπώς, η καλή λειτουργία τους είναι κύρια προϋπόθεση στη διαδικασία της μάθησης και καθορίζει σε μεγάλο βαθμό το τελικό προϊόν.

Ο χρόνος παίζει πολύ σημαντικό ρόλο στη ζωή μας. Με τον χρόνο μπορούμε να βάζουμε στο μυαλό μας τα πράγματα σε σειρά, για να τα θυμόμαστε και να τα χρησιμοποιούμε για τις ανάγκες μας.

Ο χρόνος είναι μία πολύ αφηρημένη έννοια και ειδικά για τα παιδιά. Τα παιδιά από τα πρώτα στάδια της ζωής τους, δεν μπορούν να αντιληφθούν την έννοια του χρόνου και της ώρας και, φυσικά, δεν μπορούν να καταλάβουν το ρολόι αλλά ούτε να διαβάσουν τους δείκτες τους.

Η αντίληψη του χρόνου είναι πολύ σημαντική για τα παιδιά στην προσχολική ηλικία

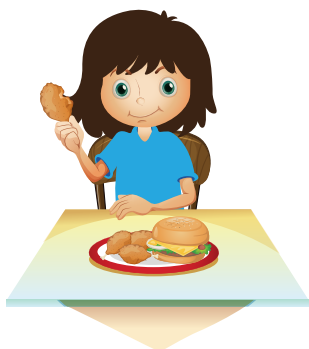
Η ικανότητα ενός παιδιού να κατανοεί τον χρόνο (ώρα, εναλλαγές κτλ.) είναι από τις βασικότερες δεξιότητες που συμβάλλουν στην ανάπτυξη της αντίληψης και σχετίζονται με τη μαθησιακή εξέλιξη, στα πρώτα σχολικά χρόνια. Πώς εξηγείται αυτό; Η αντίληψη του χρόνου, συνδέεται άμεσα με τον τομέα των μαθηματικών και γενικότερα, με την οργάνωση της σκέψης.

Η διαδικασία της δόμησης του χρόνου είναι μακροχρόνια καθώς καλύπτει όλη την παιδική ηλικία και ολοκληρώνεται στην εφηβεία. Το γεγονός ότι τα παιδιά μαθαίνουν διάφορες έννοιες του χρόνου δεν σημαίνει ότι διαθέτουν με αυτές ένα γνωστικό εργαλείο για να μπορεί να δημιουργήσει σύνθετες δομές χρόνου. Η πορεία της κατάκτησης της έννοιας του χρόνου είναι εξελικτική καθώς τα παιδιά αποκτούν σιγά-σιγά την αντίληψη τους για τον χρόνο ανάλογα με τα στάδια ανάπτυξής τους. Όσο μεγαλώνουν τόσο περισσότερο είναι σε θέση να κατανοήσουν και να χρησιμοποιούν χρονικές έννοιες.

Η κατανόηση του χρόνου από το παιδί

- α) Η ικανότητα των παιδιών να κατανοούν τις χρονικές έννοιες που χρησιμοποιούν οι μεγάλοι,
- β) η γνώση των χρονικών διαστημάτων,
- γ) η κατανόηση των ιστορικών εννοιών,
- δ) η ικανότητα των παιδιών να σχηματίσουν χρονικές έννοιες,
- ε) το πώς κατανοούν τα παιδιά τις χρονικές έννοιες (Oakden και Sturt, 1922).

Επισήμανση: Κύκλωσε την πρώτη πράξη.

Επισήμανση: Ακούς προτάσεις και βρίσκεις **τι έγινε πρώτα** και **τι έγινε μετά**.

- Βγήκα έξω. – Χτενίστηκα.
- Έπαιξα. – Κουράστηκα.
- Έγραψα τεστ. – Διάβασα για το τεστ.
- Άνοιξα την πόρτα. – Έκλεισα την πόρτα.
- Ήπια το γάλα. – Έβαλα το γάλα.
- Φόρεσα το καπέλο. – Έβγαλα το καπέλο.
- Βρήκα τα κλειδιά. – Έχασα τα κλειδιά.
- Τελειώνω το διάβασμα. – Αρχίζω το διάβασμα.

Τον χρόνο που μεσολαβεί ανάμεσα σε δύο γεγονότα

Επισημανση: Τι πιστεύεις ότι έγινε ανάμεσα στα δύο γεγονότα;

	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	
---	---	---

	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	
--	---	--

	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	
--	---	---

	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	
---	---	---

Ημέρες της εβδομάδας:

Δευτέρα

Τρίτη

Τετάρτη

Πέμπτη

Παρασκευή

Σάββατο

Κυριακή

Τη **Δευτέρα** ξεκινώ,
την **Τρίτη** συνεχίζω,
την **Τετάρτη** ακολουθώ,
την **Πέμπτη** ανυπομονώ,
την **Παρασκευή** τελειώνω
και έφτασε το **Σαββατοκύριακο**
για να ξεκουραστώ!

Επισήμανση: Κόψε και κόλλησε το σωστό.

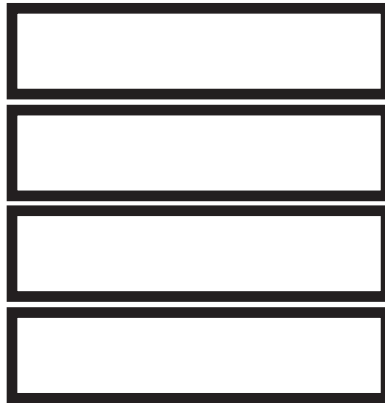
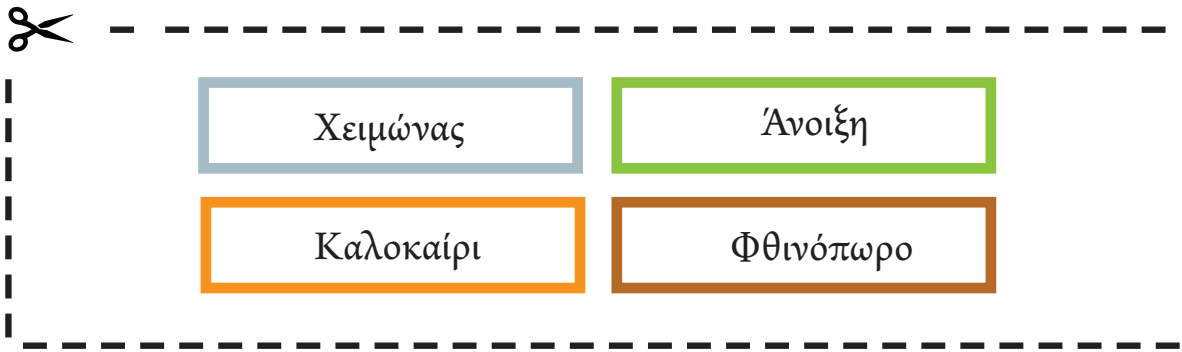
Κυριακή, Δευτέρα, Τρίτη, Τετάρτη, Πέμπτη, Παρασκευή, Σάββατο	
Σήμερα είναι Δευτέρα.	
Τι μέρα είναι αύριο;	
Τι μέρα ήταν εχθές;	
Σήμερα είναι Τετάρτη.	
Τι μέρα είναι αύριο;	
Τι μέρα ήταν εχθές;	
Σήμερα είναι Τρίτη.	
Τι μέρα είναι αύριο;	
Τι μέρα ήταν εχθές;	
Σήμερα είναι Πέμπτη.	
Τι μέρα είναι αύριο;	
Τι μέρα ήταν εχθές;	
Σήμερα είναι Παρασκευή.	
Τι μέρα είναι αύριο;	
Τι μέρα ήταν εχθές;	

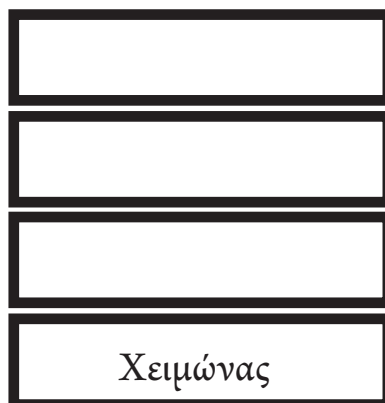
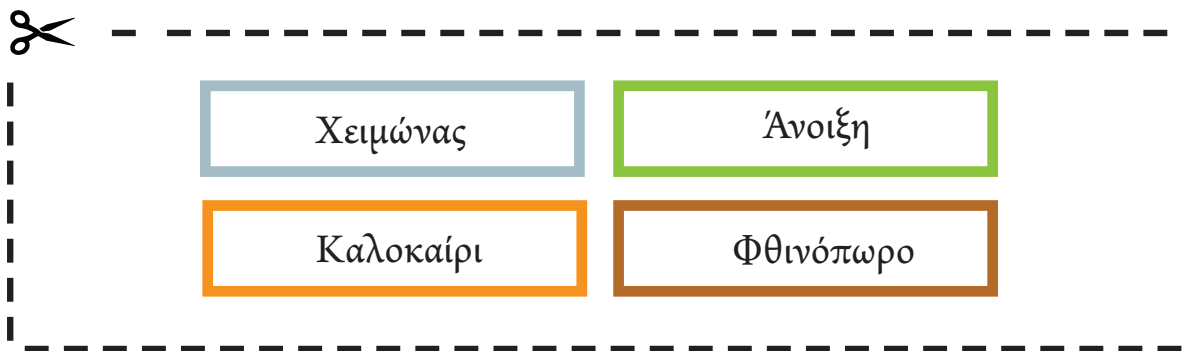
Δευτέρα	Πέμπτη
Τρίτη	Πέμπτη
Τρίτη	Παρασκευή
Τετάρτη	Σάββατο
Τετάρτη	Κυριακή

Ώρα εφαρμογής

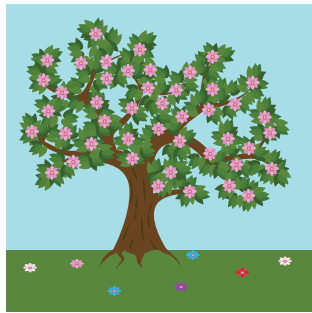
Επισήμανση: Κόψε τις μπερδεμένες εποχές και κόλλησέ τις με τη σωστή σειρά.

Επισήμανση: Κόψε και κόλλησε τις εποχές που λείπουν από τη σειρά.

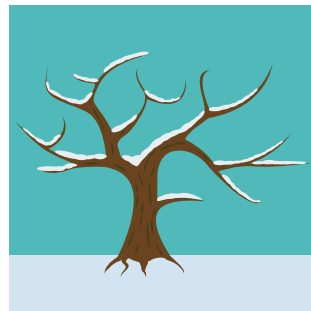
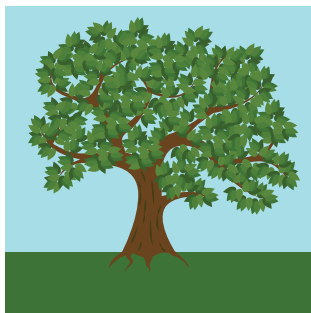

Επισήμανση: Βάλε σε κύκλο την εποχή που ταιριάζει με την κάθε εικόνα.

Άνοιξη
Καλοκαίρι
Φθινόπωρο
Χειμώνας

Άνοιξη
Καλοκαίρι
Φθινόπωρο
Χειμώνας

Άνοιξη
Καλοκαίρι
Φθινόπωρο
Χειμώνας

Άνοιξη
Καλοκαίρι
Φθινόπωρο
Χειμώνας

Επισημανση: Γράψε τους μήνες δίπλα από την εικόνα που ταιριάζουν.

Μάρτης Απρίλης Μάης	Ιούνιος Ιούλιος Αύγουστος	Δεκέμβρης Γενάρης Φλεβάρης	Σεπτέμβρης Οκτώβρης Νοέμβρης
---------------------------	---------------------------------	----------------------------------	------------------------------------

